

פרשת אחרי מות – קדושים

הנסיחות שבסיית הנצונות

סובל. הבחור ברכב, מהרהר 'איזה מסכן זה, אסור לו לעשות כלום היום. הוא הולך לי עם שמיכת צמר וחוטים בארבעים מעלות חום. הולך לשבת במקום שלוש שעות ולמלמל ולהתנדנד. מסכן...!

והבחור עם הטלית, רואה אותו, ומרחם עליו, הוא חושב 'איזה מסכן שהוא לא זכה לשמור מצוות. לא יודע מה זה יופי של שבת, מה זה עונג שבת. לים אפשר לנסוע כל השבוע, אבל לשבת אין תחלף. במקום לשבת עם המשפחה, ליהנות מהשבת, הוא נוסע לים, לעומס, לפקקים, לחול, לעצבים, להוצאות, חבל...!

מי צודק? ים זה סבל, או שהשבת חלילה, קשה?

תלוי מה אתה מלמד את עצמך לאהוב! אם תאהב את השבת, יהיה לך כיף לקיים אותה, אם תעשה בכח, לא יהיה לך כיף. וככה לגבי כל מצוה, תפילה, וכל דבר בחיים.

מדי פעם, מזמינים אותי לתת דרשות ב'אזכרות' של נפטרים, או בבתי אבלים שלא נדע. ואני לפני כן מהרהר, מה אפשר לומר שם. בדרך כלל, במקומות האלו, פוגשים גם אנשים שלא מגיעים לבית כנסת, כאלו שלא שומרים מצוות בכלל, וזו הזדמנות יחידה שהם שומעים דברי תורה, מי יודע מתי הם שמעו פעם דבר תורה, ומתי תהיה הפעם הבאה.

מצד אחד, כל דבר תורה שהם ישמעו זו זכות. מצד שני, כדאי לומר להם משהו שיתפוס אותם, או שישנה את התפיסה שלהם, שהם יצאו משם, הוא ימשיך ללוות אותם.

לכן, אני תמיד משתדל בסיעתא דשמיא, לדבר על הנושא של 'היופי שביהדות'. כמה שמי ששומר מצוות חי בכיף, נהנה מהחיים. ומי שלא, פשוט סובל. למרות שזה נראה הפוך, הכל דמיון. האמת היא, שאין יופי כמו היופי של היהדות.

אני מביא להם דוגמאות, סיפורים, והוכחות, שדרך התורה, היא הכי יפה ונעימה. אין סיכוי לזוגיות מושלמת, בלי התורה. אין סיכוי לרוגע נפשי, בלי התורה. שבת, עם כל 'ההגבלות' שלה, יפה ומהנה, להבדיל, יותר מהמועדון הכי מיוחד שיש.

בפרט היום, לאחר שהתפתחה הטכנולוגיה, והסמרטפונים מחסלים את האנושיות שעוד נשארה באנשים, ישנם המוני אנשים מדוכאים, המונים בעלי חרדות, לחוצים, וכשמראים להם שיש דרך אחרת, בלי חרדות, בלי דיכאונות, דרך עם אמונה וסיפוק, זה יכול ממש לגרות את החושים.

נכון שהם לא יקבלו על עצמם עול תורה מיד בסיום הדרשה, כי היצר הרע שמלוה אותם ביום יום, חזק יותר מדרשה של רבע שעה, אבל זה מערער משהו בנכונות של הדרך שלהם. בפעם הבאה שהם יהיו בהתקף דכאון או חרדה, הם ידעו שיש דרך אחרת לצאת מזה.

אבל זה קשה? הם שואלים את עצמם. ואני מוכיח להם, שהכל תלוי בתפיסה. לדוגמה, אתם מתגלחים כל יום, נכון? אני כבר כמה שנים רק מסדר את הזקן מדי פעם, לא מגלח. ואני לא מבין, איך אתם מסוגלים עם הסבל הזה של הגילוח, כל יום לקחת את המכונה, לסובב ולסובב...!

אלא מה? אתה לא מרגיש כל יום סבל, כי אתה רוצה להיראות נורמאלי, ולא אכפת לך להקדיש את הכמה דקות האלו, בשביל להיראות כמו שאתה רוצה. אתה כל בוקר, כבר עובד על 'אוטומטי', קם מתלבש, מגלח...!

מה יותר קשה, לעבוד או לשבת במנוחה? במבט פשוט, תמיד יותר קשה לעבוד. מה יותר כיף מאשר לשבת בלי לעשות כלום?...

מהסיבה הזו, הרבה אנשים, שלצערנו הרב עדיין לא זכו לשמור מצוות, חושבים שאלו ששומרים מצוות, סובלים. כי הם חייבים לעשות הרבה דברים כל יום, ויש הרבה דברים שגם אסור להם לעשות.

לדעתם, הדתים אולי מקיימים מצוות בגלל האמונה שלהם, אבל מה כבר יכול להיות כיף בזה? הם לא מבינים. והאמת, גם בין אלו ששומרים מצוות, יש כאלו שחושבים, שהם מקריבים בשביל ה' על חשבון החיים שלהם.

זה אמנם נכון, חיי מצוות הם הקרבה, אבל בפרשה שלנו התורה אומרת, שיותר ממה שהאדם עושה בשביל המצוות, המצוות עושות עם האדם.

בפרשת 'אחרי מות', ה' אומר למשה, שיאמר לבני ישראל, שלא ילמדו מההתנהגות של המצרים, למרות שהם גרו שם כל כך הרבה זמן, אלא ישמרו את החוקים שלי, ויזכו לחיי עולם הבא - 'ושמרתם את חקתי ואת משפטי אשר יעשה אותם האדם וחי בהם' (ויקרא יח, ה).

רש"י מסביר (מה'תורת הכהנים' כאן), ש'וחי בהם', הכוונה 'לעולם הבא'. שמהעולם הזה, בסופו של דבר, כולם נפטרים.

אבל ה'אור החיים' הקדוש, מוסיף (ויקרא יח, ה), שחוץ ממה שהוא יחיה לעולם הבא, יש עוד מתנה. לא כתוב 'חי בהם', אלא 'וחי בהם', בתוספת ו'. האות ו', באה להוסיף, שיהיו לו חיים טובים גם בעולם הזה. אבל בתנאי אחד. מה הוא?

התנאי, שיעשו מתוך אהבה. במה שאוהבים לעשות, לא מרגישים קושי. שני אנשים יכולים לעשות את אותה פעולה, אחד נהנה מאד, והשני סובל, תלוי כמה הוא אוהב לעשות את מה שהוא עושה.

ילדים משחקים בחצר, שיעור חופשי... שעה ורבע הם רצים בשמש הקופחת, מזיעים, אדומים כמו עגבנייה. לא קורה להם כלום. שלושה מהם, איחרו לכיתה, והמורה הוציא אותם החוצה. אחרי רבע שעה, הם כמעט מעולפים מהשמש הקופחת...!

למה? הרי הם רצו יותר משעה בשמש ולא קרה להם כלום, מה קרה פתאום שהם לא יכולים לעמוד אפילו רבע שעה בשמש? כי לרוץ במשחק כיף להם, הם אוהבים לשחק, ובמה שעושים מתוך אהבה, לא מרגישים קושי. אבל לעמוד בחוץ, זה עונש, לא כיף, אז כל שניה היא סבל, למרות שהפעולה היא אותה הפעולה.

אותו הדבר בדיוק לגבי המצוות. מי שעובד עם עצמו לפתח הרגשה של אהבה למצוות, מה שהוא יעשה יהיה לו כיף, והוא לא יצטרך לחכות לנן עדין כדי ליהנות, אלא יזכה לחיים נעימים כבר בעולם הזה.

יכול להיות מצב של שני אנשים שמסתכלים אחד על השני, וכל אחד בטוח שלו כיף, והשני סובל.

דוגמה: אדם שלא זכה לשמור מצוות, יוצא לרוחוץ בים בשבת בשבע וחצי בבוקר. בדרך, הוא רואה יהודי שזכה לשמור מצוות, צועד עם הטלית לבית הכנסת. המבטים שלהם נפגשים. וכל אחד בטוח שהוא נהנה, והשני

בדיוק ככה, מרגישים שומרי המצוות. הם לא סובלים מהמצוות כמו שזה נראה לאלה שלא שומרים. הם הולכים בדרך הזו, נהנים ממנה, ואחרי שמתרגלים ואוהבים, שום דבר לא קשה.

האמת, בהתחלה הייתי מדבר על זה בעיקר עם ציבור שאינם שומרי מצוות. אבל עם הזמן, הנסיון הראה, שצריך לדבר את השיחות האלו, גם עם שומרי מצוות.

כי לפעמים, גם אנחנו עובדים על 'אוטומט', ולא מעריכים את היופי של הדרך שאנחנו הולכים בה. אנחנו צריכים ללמד את עצמנו לראות את היופי של היהדות, וזה מה שיגרום לנו לאהוב את מה שאנחנו עושים. לעבוד את ה' מאהבה. ואז נזכה ל"יוחי בהם", חיי תורה נעימים.

זוג חרדים, נשלחו לשליחות של קירוב באיטליה. כשהמשפחה גדלה, והיו להם כבר ארבעה ילדים, הם החליטו שהם חייבים לסיים את השליחות ולחזור לארץ. הם קבעו תאריך. הבת הקטנה שלהם, היתה חולה בכילות. מאז שנולדה, הם היו בריצות בכל העולם כדי לנסות לעזור לה. באותה תקופה שהם תכננו לחזור, המצב של הבת היה מסוכן מאד, והרופאים אמרו, שהיא חייבת השתלת כליה, ולא חיה בסכנה.

מחיר של כליה הוא \$180,000, לא סכום שהיה להם. המשפחה בישראל ניסתה לעזור, אבל הם לא הגיעו אפילו לשליש מהסכום. בינתיים, הילדה הנפוצה הלכה ודעכה, וההורים היו שבורים.

באחת השבתות, כשחזר אבי המשפחה עם בניו מתפילת ליל השבת, בעודם צועדים ברחובות רומא את המרחק העצום בית הכנסת הביתה כמדי שבת, פתאום הם רואים זוג מוזר. הבגדים שלהם היו מלוכלכים. הם היו מזיעים. השערות פרוצות. והם הלכו כאחוז תזזית סביב עצמם.

האבא הסתקרן, אבל לא הראה התעניינות, והמשיך הלאה. הגבר, הבחין בו, ניגש אליו ושאל באנגלית "אתה יהודי, נכון?". "נכון", הגיב היהודי. "גם אני יהודי. אנחנו מגרמניה. נחתנו כאן לפני כמה שעות, ושדדו אותנו. אין לנו כסף, ולא תעודות, ולא אוכל, אפילו את השעונים לקחו לנו. במשטרה יצרו קשר עם השגרירות, אבל כמעט כולם שם בחופשה, רק ביום שני יתפנו אלינו", אמר במצוקה.

היהודי הביט בו בחשד, אמנם עכשיו הוא הבין למה הם נראים כל כך פרוצים, מי יודע מה עשו להם כדי לגנוב את הכסף, אבל מצד שני יכול להיות שמדובר בזוג נוכלים, כי במראה החיצוני שלהם, לא היה שום סימן ליהדות. "תראו", אמר, "אם היה עלי ארנק, הייתי נותן לכם כסף כדי שתוכלו לשכור חדר במלון, אבל אין עלי ארנק". הם הביטו בו באי אמון, והוא הוסיף: "ליהודים אסור לקחת ארנק בשאבעס".

"שאבעס", אמר הגבר, "שאבעס קוידש...". "כן, שאבעס קוידש", ענה היהודי. הוא דיבר כמה מילים בגרמנית עם בת הזוג שלו, ואמר "אוקי, אי אם סורי, אנחנו נסתדר". וכולם פנו ללכת.

הילד בן השתיים עשרה של היהודי, פנה לאביו, ואמר לו: "אבא, אם הם יהודים, למה שלא נזמין אותם אלינו?". "ומי אמר לך שהם יהודים?" ענה האב. "כי גוי, לא יכול לומר ככה 'שאבעס קוידש'...".

'נכון', הררה האב. הוא הסתובב לאחור, ושאל אותם: "אולי תרצו לאכול אצלנו את סעודת השבת?". "שלישדעס?", שאל הגבר. 'שלישדעס', הוא ביטוי חסידי לסעודה שלישית. המקור הוא 'שלוש סעודות' בהברה חסידית, ובקיצור, יוצאת המילה 'שלישדעס'.

היהודי, רצה להסביר לו, שלא מדובר בסעודה שלישית, אלא בסעודת ערב שבת, אבל הוא שם לב, שהאיש הזה, לא בדיוק מבין מה הוא אומר, אלא מדקלם משהו ששמע שקשור לארוחת השבת. "כן שלישידעס", אישר היהודי. האיש נראה מאד מרוצה מעצמו, ושלו מבט ניצחון לאשתו. והם הצטרפו.

בבית, התחילו בסדר הקידוש. הם קבלו ברכון עם תרגום לאנגלית, ונראו מתעניינים מאד במילים, היה נראה שזו הפעם ראשונה שהם נתקלים בהם. אחר כך, האב בירך את הילדים, והם הלכו לפי הסדר, לנשק את האם. האורחים, עקבו נפעמים אחרי המחזה. את האוכל הם אכלו לשובע, כנראה היו ממש רעבים. הם החמיאו ונהנו, ואז, הציע הבן הבכור: "אבא, אולי נשיר להם את השיר 'שאבעס קוידש'...". והם התחילו לשיר את השיר "האכסוף".

מהרגע הראשון, נראה שהגבר ממש התרגש, והוא מתאפק לא לבכות. כשהם הגיעו למילים "שאבעס קוידש", שאבעס קוידש, נפשי

חולת אהבתך..."; הגבר התמוטט פתאום בבכי קורע לב. כמובן שהם הפסיקו לשיר. אשתו ניסתה להרגיע אותו. המשפחה כולה היתה בהלם. לא היה נעים. הם המשיכו לשיר את שירי השבת, והגבר לא הפסיק לבכות. אחרי הסעודה, היהודי הציע להם להישאר לישון. ומחוסר ברירה אחרת, הם נשארו.

בשירים של סעודת הבוקר, הגבר שוב בכה, אך הפעם בכי חרשי. בסעודה שלישית, האבא העז לשאול אותו, מאיפה הוא מכיר את המילים 'שאבעס קוידש' ו'שלישדעס'. והוא סיפר:

"אני ממוצא יהודי, אבל ההורים שלי, לא מלו אותי, ולא ספרו לי שאני יהודי. בגיל עשר, סבא שלי, שהיה זקן וחולה, בא לחיות אצלנו בבית את שארית חייו. יום אחד ההורים שלי הלכו, ונשאיתי לבד בבית עם סבא. שמעתי אותו שר שיר מוזר. הצאתי מבעד לדלת, וראיתי אותו שר שיר בשפה מוזרה. לידו היו לחמניות ודגים. הוא אכל, ושר.

שאלתי אותו "סבא'לה, מה השירים האלו?". הוא אמר "סתם שירים ששרו לי בילדותי". "ומה אתה אוכל?". "זה שלישידעס", אמר. ניסיתי כמה פעמים עד שהצלחתי להגיד את המילה המוזרה, וסבא מחה לי כפיים. כל השבוע שיננתי את המילה הזו.

בפעם הבאה שההורים שלי יצאו, שמעתי אותו שר "שאבעס קוידש". התחלתי לצעוק "שאבעס קוידש". וסבא שלי הזהיר אותי, לא לגלות להורים, כי הם יתרגזו. "למה?", שאלתי. "כי אלו מילים של יהודים", ענה בהיסוס, "ואנחנו יהודים". הוא סיפר לי שהרגו כמעט את כל היהודים, לכן אסור לספר לאף אחד שאנחנו יהודים. שאלתי אותו אם אני אספר להורים שלי שאנחנו יהודים הם ירגו אותי? הוא צחק, ואמר שלא, כי הם אוהבים אותי, והם בעצמם יהודים.

פעם אחרת, ישבתי בחדר שלי, ודקלמתי לצאמי את המילים 'שאבעס קוידש', ו'שלישדעס', ולא שמתי לב, שאמא שלי עומדת מחוץ לחדר ומקשיבה. היא שאלה מאיפה אני מכיר את המילים האלו, ואני לא רציתי לומר, אבל בסוף נכנעתי, ואמרתי שזה מסבא, "אבל הוא אמר שלא תהרגו אותי", הוסיפה. אמא הדדעצה. היא ספרה לאבא. ולמחרת, סבא כבר לא היה בבית. הם אמרו שהוא לא מרגיש טוב, ומדבר שטויות, ושעכשיו הוא בבית אבות. ידעתי שהם הרחיקו אותו בגללי.

כשגדלתי, למדתי על מה שעשו בארצי ליהודים. מסתבר, שהמשפחה שלי היו כל כך רחוקים, שאפילו הגרמנים לא עלו עליהם. כשראיית אתכם, ידעתי שתעזרו לי, השתמשתי במילים של סבא שלי כעין קוד כזה, וזה עבד... כששרתם את השיר 'שאבעס קוידש', הזכרתם לי את סבא שלי, וזה פתח לי את כל הפצעים שניסיתי להדחיק. כל הכאב חזר אלי. מה שעשו ליהודים. מה שעשו לסבא שלי בגללי...".

כולם דמעו. הלילה ירד. היהודי הציע לו להישאר לישון. למחרת, היהודי התרוצץ בשגרירות, והשיג לו תעודות וכרטיס אשראי, והם נפרדו בחיבוקים, וטסו חזרה לגרמניה.

שבוע לאחר מכן, היהודי מקבל מכתב מהאורח: "מעולם לא חווינו חוויה גדולה מזו שחווינו בביתכם. שיתפנו אתכם בסיפור האישי שלנו, ולכן לעולם לא נהיה זרים זה לזה. אני רוצה לכסות את דמי השהיה בביתכם, לכן רשמתי צ'ק ע"ס 5000 מארק, שלא יוכלו להביע את תודתנו והערכתנו". למכתב היה סצורף עוד פתק: "ופרט לכך, רעייתי התחברה מאד לילדה הקטנה והסובלת. וכיון שיש לנו אמצעים, חשבנו שיהיה נכון לסייע להציל אותה. ואולי סבי שבשמים, יסתכל מלמעלה, וישמח שבזכותו, ובזכות ה'שאבעס קוידש' שלו, יהודיה אחת נצלה ממות. על החתום ג'ק מילר". למכתב צורף צ'ק ע"ס 480,000 דולר. האיש היה הבעלים של תאגיד המחשבים הגדול ביותר בגרמניה.

ההשתלה עברה בהצלחה. הם חזרו לישראל. האורחים מגרמניה, התקרבו בצעדים שלהם ליהדות. וכיום אין ביניהם קשר מיוחד, למעט ברכת 'שנה טובה'.

כי כמו שאומר האורח החיים, כשמקיימים את המצוות מתוך אהבה, הם משפיעות אפילו על היהודי הרחוק ביותר, ומביאות לאדם רק טוב.

"וחי בהם"...

השיעורים נמסרו ונערכו ע"י האברך דוד יעקב עבו - מוהל מוסמך. 050-4148948

ניתן לקבל גם במייל david0504148948@gmail.com

ניתן להאזין לשיעורים במגוון נושאים מאת כותב השורות,

בקו 'פרשת דרכים' 074-7962698

ניתן להוריד שיעורים אלו במערכת קול הלשון

חדש!!! קו ישיר במערכת קול הלשון להאזנה לשיעורים:

0733718417